

การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง นาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา

The Development of Learner Development Activities on Thai and Burmese Relationship
Creative Dramatic Arts for Primary Students

ธีราภรณ์ ชูชื่น (Teeraporn Chuchuen)*

ศิริวรรณ วนิชวัฒนวรชัย (Siriwan Vanichwatanaworachai)**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง นาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ 2) พัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ 3) ทดลองจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ 4) ประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ ในประเด็นต่อไปนี้ 4.1) เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ หลังการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ กับเกณฑ์ร้อยละ 80 4.2) ศึกษาความสามารถในการปฏิบัตินาฏศิลป์สร้างสรรค์ หลังการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ 4.3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนวัดนวมกานนท์ จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แผนการจัดกิจกรรม แบบทดสอบ แบบประเมินความสามารถในการปฏิบัตินาฏศิลป์สร้างสรรค์ไทย-พม่าสัมพันธ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีแบบ One-Sample t-test และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1) นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญและต้องการให้การจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ คาดหวังให้นักเรียนได้ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์พม่า และมีการสร้างสรรค์ทำรำขึ้นมาใหม่ โดยมีผู้รู้ในท้องถิ่นร่วมจัดการเรียนรู้และประเมินผล 2) ผลการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) เป้าหมาย 3) แนวการจัดกิจกรรม 4) รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5) คำอธิบายรายวิชา 6) จุดประสงค์การเรียนรู้ 7) โครงสร้างการจัดกิจกรรม 8) สื่อ 9) การวัดและประเมินผล 10) หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 6 หน่วย แต่ละหน่วยจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์และเน้นที่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้สร้างสรรค์ทำรำ รูปแบบแถว และการแต่งกาย โดยใช้เพลงที่สร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ ภายใต้นาฏศิลป์ไทยและนาฏศิลป์พม่า ซึ่งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีความเหมาะสมและสอดคล้องเท่ากับ $\bar{x} = 4.60$, $S.D = 0.54$ 3) ผลการทดลองจัดกิจกรรม พบว่า

* นักศึกษาปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร E-mail : teeraporn2529@gmail.com

Master of education student, department of Curriculum and Supervision Faculty of Education Silpakorn University.

** อาจารย์ที่ปรึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Advisor department of Curriculum and Instruction Faculty of Education Silpakorn University.

นักเรียนมีความสนใจ ตั้งใจปฏิบัติกิจกรรม นักเรียนร่วมกันทำงานสร้างสรรค์ทำรำนนาฏศิลป์ไทยและนาฏศิลป์พม่า ออกแบบการแปรแถว และออกแบบเครื่องแต่งกายของการแสดงนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์พม่า ได้เป็นอย่างดี ในการจัดการเรียนรู้ทุกหน่วยการเรียนรู้ ครูผู้สอนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้รู้ในท้องถิ่น นักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ มีการเตรียมความพร้อมทั้งบุคลากร สถานที่ และสื่อการเรียนรู้ นักเรียนได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการเรียนรู้ ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม การคิดสร้างสรรค์ ร่วมกันผลิตชิ้นงานตามความสนใจ 4) ผลการประเมินและปรับปรุงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า 1) นักเรียนมีผลการเรียนรู้ เรื่องนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ หลังการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนมีความสามารถในการปฏิบัตินาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ อยู่ในระดับ ดีมาก 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับมาก และเห็นว่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ ทำให้นักเรียนมีความรู้และฝึกให้มีทักษะในการสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ: การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน/ นาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์

Abstract

The purposes of this research were 1) Study the basic information for the development of learner development activities on Thai and Burmese relationship creative dramatic arts. 2) Develop the learner development activities on Thai and Burmese relationship creative dramatic arts. 3) Try to arrange the learner development activities on Thai and Burmese relationship creative dramatic arts. 4) Assess the development of learner development activities on Thai and Burmese relationship creative dramatic arts for primary students 4.1 Compare the learning result of the creative dramatic of Thai and Burmese relationship after learning. 4.2 Study the ability to practice the creative dramatic of Thai and Burmese relationship. 4.3 Study the students' satisfaction on the learner development activities.

In this research, it is demonstrated with the 20 grade 4-6 primary students. The tools of this research, are the development of learner development activities on Thai and Burmese relationship, the unit plans, the learning test, the competency assessment for the creative dramatic of Thai and Burmese relations and the satisfaction test of the students to the learner development activities that the information analysis is in the form of percentage, the mean value ($\bar{x}$), the standard deviation (S.D.), One-Sample T-test and the content analysis. The research results were as follow: 1) The result of basic information study is found that the students and the related people consider to the importance and would like to manage the learning about the creative dramatic arts of Thai and Burmese relationship. For the objective of this study, it is expected to distribute the basic knowledge about Thai dance, Burmese dance

and the creative dance to the students that the learning management and assessment are arranged together with the local experts. 2) The result of the activity development for the learners is the development activities about the creative dramatic arts of Thai and Burmese relationship which is taught by teachers and the local experts. The learners learn how to create the dance, the pattern and the costume for the new song and for performing appropriately in any occasions. The learner development activities are divided into 6 units. Unit 1 Learn Thai and Burmese dramatic arts. Unit 2 Learn two dramatic arts and creative dramatic arts. Unit 3 Learn Thai dance basics. Unit 4 Relate with Burmese dance. Unit 5 Create two national dramatic arts. Unit 6 Create dramatic arts by managing the learning by experience and focusing on the practice. Use the authentic assessment. 3) The result of activity management as of this the cooperation between the teachers and the local experts is found that the students are interested and intend to practice the activities that the students work together to create the new dance in Thai dance and Burmese, design the dress of Thai dance and Burmese dance and design the deployment nicely. For every unit of the learning management, teachers always exchange the opinions with the local experts, students and the related people. Moreover, it is prepared in all staffs, facilities and learning media, the students exchange the learning opinion to each other, the students practice to work in group and use the creativity to produce the result as interested. 4) The result of learning activity assessment and improvement is found that 1) the students have the learning result about the creative dramatic arts of Thai and Burmese relationship higher than 80% with significantly statistical level at 0.05 after the learning activity management. 2) The students' competency about the creative dance of Thai and Burmese relationship is in the excellent level. 3) The students are satisfied with the learner development activities in the good level, especially the development of learner development activities on Thai and Burmese relationship creative dramatic arts. The students have more knowledge and practice well in the creativity skills.

Keyword: The development of learner development activities /Thai and Burmese relationship dramatic arts

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้บุคคลมีการพัฒนาด้านความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทักษะ ค่านิยม และคุณธรรม ซึ่งส่งผลต่อการเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพในการพัฒนาประเทศ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติมพุทธศักราช 2545 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 1-8) ได้กล่าวถึงการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขนั้น ควรมีการสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์

จรรโลง รวมทั้งส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรมของชาติ ฝึกให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด และควรจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมให้สอดคล้อง กับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ทั้งนี้ยังเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาในการเป็นเยาวชนของชาติสู่โลกศตวรรษที่ 21 และมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณภาพ รักความเป็นไทยมีทักษะการคิดวิเคราะห์ และความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะทางด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างมีความสุข และได้ประกาศให้จัดการเรียนการสอนหลักสูตรอาเซียนศึกษาไว้รองรับการก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนของไทยอย่างเต็มตัว ในปี 2558 ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญและเข้าใจความเป็น “อาเซียน” องค์กรเก่าแก่ และมีความสำคัญมากที่สุดสำหรับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อสร้างและพัฒนาอาเซียนให้มีศักยภาพ และก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

พม่าเป็นประเทศหนึ่งในสมาชิกประชาคมอาเซียน ซึ่งเป็นประเทศเพื่อนบ้านมีพื้นที่ติดต่อกับทางทิศเหนือของประเทศไทย ประชากรชาวพม่าได้อพยพเข้ามาประกอบอาชีพในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะจังหวัดสมุทรสาครมีประชากรชาวพม่าอาศัยอยู่ประมาณ 176,500 คน คิดเป็นร้อยละ 36.42 ของประชากรจังหวัดสมุทรสาคร (สำนักงานจัดหางานจังหวัดสมุทรสาคร, 2553: 28) การจัดการศึกษาเพื่อเตรียมการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนที่ต้องให้ความสำคัญประเด็นหนึ่ง คือการจัดการศึกษาเพื่อการสร้างความเข้าใจและความตระหนักในเรื่องเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศอื่นในประชาคม ตลอดจนการสร้างความรู้ความตระหนักในความหลากหลายของภูมิภาค เพื่อที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างในเชิงเชื้อชาติ ศาสนา และภาษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอ (พินิต ระตะนากุล, 2555: 95-96)

จากนโยบายเรื่องอาเซียนที่กล่าวมาโรงเรียนวัดนวมกานนท์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตั้งอยู่ในเขตชุมชนที่มีชาวพม่าอาศัยอยู่ ซึ่งในโรงเรียนวัดนวมกานนท์มีนักเรียนที่เป็นลูกหลานชาวพม่าอยู่ด้วย ดังนั้นการจัดการศึกษาควรมุ่งเน้นการเรียนรู้ร่วมกันด้านศิลปวัฒนธรรมของแต่ละชาติ เพื่อจะได้มีความเข้าใจในความแตกต่างด้านต่างๆ และอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ดังที่วิสัยทัศน์ของโรงเรียนได้กล่าวไว้ว่าภายในปี 2556 นักเรียนโรงเรียนวัดนวมกานนท์ มีความรู้ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง ใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุขภายใต้วัฒนธรรมท้องถิ่น และมุ่งให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางชุมชนโดยใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น (โรงเรียนวัดนวมกานนท์, 2553: 11)

เคน โรบินสัน (Ken Robinson, 2002: 9) ได้กล่าวว่าการสร้างสรรค์ (Creativity) เป็นกิจกรรมเกี่ยวเนื่องกับการคิดและจินตนาการเป็นกิจกรรมที่สร้างขึ้น โดยมีจุดหมายไปสู่ความสำเร็จก่อให้เกิดสิ่งที่ดีมีคุณค่า การสร้างสรรค์มิได้จำเพาะเจาะจงว่าต้องเกี่ยวข้องกับศิลปะเพียงด้านเดียว หากแต่เป็นพื้นฐานสำหรับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี การเมือง ธุรกิจ และในทุกๆสาขาของการดำรงชีวิตประจำวัน ในการศึกษาเชิงสร้างสรรค์ การละครมีส่วนสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนทุกวัยได้พัฒนาการเรียนรู้ เข้าใจสภาพความเป็นจริงและปัญหาในสังคม มีมุมมองที่แตกต่างต่อสภาพปัญหา เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาคนให้สมบูรณ์ อีกทั้งยังเป็นวิธีการเรียนรู้ที่เอื้อต่อความสามารถหรือปัญญาของมนุษย์ทั้ง 8 ด้าน ตามทฤษฎีพหุปัญญา (Multiple Intelligence)

การสร้างสรรคเป็นกระบวนการทางสมองของมนุษย์ในการรับรู้เรียนรู้และเกิดเขาวนปัญญาไหวพริบ ทำให้สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งที่ประทับใจหรือจินตนาการที่พึงพอใจของตนและเกิดแรงบันดาลใจ ให้มีความพยายามประยุกต์สร้างสิ่งใหม่ โดยอาศัยกระบวนการความคิด ทฤษฎีและหลักการคิดพิจารณา ดำเนินการสร้างให้เกิดผลงานขึ้นจากความคิดนั้น ที่ต้องอาศัยความชำนาญ ความรู้ เขาวนปัญญา ไหวพริบ จินตนาการ และแรงบันดาลใจของมนุษย์ร่วมกัน จึงจะเกิดความคิดสร้างสรรค์ได้ (กัลยา ภูทอง. 2555 : 380) นอกจากนี้ นานาศิลป์ไทยไม่ควรที่จะจำเพาะอยู่แค่การอนุรักษ์แต่ต้องมีการพัฒนาร่วมด้วย เพื่อเป็นการปรับปรุง แนวคิดการสร้างสรรคและพัฒนาการอนุรักษ์ให้แน่นเหมือนต้นไม้ก่อนที่จะแตกราก (ปานจันทร์ แสงสวัสดิ์ พรชัย เทพปัญญา และอาคม เจริญสุข. 2557 : 568)

จากความรู้และความจำเป็นดังกล่าว จึงสนใจในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องนานาศิลป์ สร้างสรรค ไทย-พม่า สัมพันธ์ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษา โดยเน้นให้มีความสำคัญในการพัฒนานานาศิลป์ สร้างสรรคไทย-พม่า สัมพันธ์ ที่สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจของนักเรียนและคนในชุมชน อันเป็นการ สร้างแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้นานาศิลป์และศิลปวัฒนธรรมของชาติไทย และ ศิลปวัฒนธรรมของชนชาติพม่า เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศในกลุ่มอาเซียน และเป็นการ แลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural understanding) ในศตวรรษที่ 21 และรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนรวมถึงการพัฒนา ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ในเรื่องนานาศิลป์สร้างสรรคไทย-พม่า สัมพันธ์อีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องนานาศิลป์สร้างสรรค ไทย-พม่า สัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
2. เพื่อพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องนานาศิลป์สร้างสรรค ไทย-พม่าสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษา
3. เพื่อทดลองจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องนานาศิลป์สร้างสรรค ไทย-พม่าสัมพันธ์ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษา
4. เพื่อประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องนานาศิลป์สร้างสรรค ไทย-พม่าสัมพันธ์ ในประเด็นต่อไปนี้
 - 4.1 เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ เรื่องนานาศิลป์สร้างสรรค ไทย-พม่าสัมพันธ์ หลังการจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องนานาศิลป์สร้างสรรค ไทย-พม่าสัมพันธ์ กับเกณฑ์ร้อยละ 80
 - 4.2 เพื่อศึกษาความสามารถในการปฏิบัตินานาศิลป์สร้างสรรค ไทย-พม่าสัมพันธ์ หลังการจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องนานาศิลป์สร้างสรรค ไทย-พม่าสัมพันธ์
 - 4.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องนานาศิลป์สร้างสรรค ไทย-พม่าสัมพันธ์

วิธีการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ (One - Shot Case Study) คือ กลุ่มเดียวทดสอบหลัง (มาเรียม นิลพันธุ์, 2553: 143-144) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนวัดนวมกานนท์ จำนวน 56 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนวัดนวมกานนท์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรสาคร ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ซึ่งผู้วิจัยได้มาจากการสุ่มแบบอาสาสมัคร (Volunteer Sampling) จำนวน 20 คน เรียนในชุมชนรักษานาฏศิลป์ โดยแบ่งเป็นนักเรียนไทย จำนวน 17 คน และนักเรียนพม่า จำนวน 3 คน การวิจัยมี 4 ขั้นตอน ดังนี้คือ

ขั้นตอนที่ 1 วิจัย (R_1 : Research) : ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา แนวทางการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ศึกษาข้อมูลพื้นฐานความต้องการ การพัฒนา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครูวิชาการ ครูนาฏศิลป์ เพื่อร่วมให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เนื้อหา กิจกรรม วิธีดำเนินการ กิจกรรม สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลกิจกรรม ศึกษาข้อมูลการเกี่ยวกับนาฏศิลป์ไทย-พม่า โดยศึกษาจากเอกสาร การลงภาคสนาม และจากการสัมภาษณ์ ร่วมกับการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และนาฏศิลป์สร้างสรรค์

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนา (D_1 : Development): พัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

นำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาดำเนินการพัฒนา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนฉบับร่างที่ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) เป้าหมาย 3) แนวการจัดกิจกรรม 4) รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5) คำอธิบายรายวิชา 6) จุดประสงค์การเรียนรู้ 7) โครงสร้างการจัดกิจกรรม 8) สื่อ 9) การวัดและประเมินผล 10) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 6 หน่วยดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยผู้เชี่ยวชาญด้วยมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ พบว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุดไปทุกองค์ประกอบ ($\bar{X}$ = 4.60, S.D. = 0.54) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้เชี่ยวชาญ ท่านมีผลการตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ในแต่ละประเด็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.60, S.D. = 0.54) หน่วยการเรียนรู้มีคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) ในแต่ละประเด็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.60, S.D. = 0.54) และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ เรื่องนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ มีค่าความยากง่าย (Difficulty) โดยมีค่า p = 0.30 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) r = 0.30 - 0.65 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) 0.86 2) แบบประเมินความสามารถในการปฏิบัตินาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ แบบประเมินความสามารถการปฏิบัตินาฏศิลป์สร้างสรรค์ไทย-พม่าสัมพันธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.60, S.D. = 0.54) และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับมาก

($\bar{X}$ = 4.20 – 4.40, S.D. = 0.83 – 0.89) ผลการตรวจสอบคุณภาพมีความเห็นว่าทุกองค์ประกอบของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีความสอดคล้องกันสามารถนำไปใช้ได้

ขั้นตอนที่ 3 (R₂ : Research): ทดลองจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ในการทดลองจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา มีขั้นตอนดังนี้

1) ผู้วิจัยแนะนำวิธีการและขั้นตอนในการเสนอแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกับครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์เพื่อนำไปใช้ในการกิจกรรมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

2) ผู้วิจัย ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้โดยจัดกิจกรรมในห้องเรียน และนอกห้องเรียนทั้งรายบุคคลและกระบวนการกลุ่ม ประกอบด้วย การสนทนา ซักถาม ให้นักเรียนปฏิบัติตามในกิจกรรม ศึกษา จากเอกสาร หนังสือ ใช้สื่อและเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากรู้ อยากเห็น ฝึกให้นักเรียนคิดประเด็นคำถาม พานักเรียนออกไปเรียนรู้นอกสถานที่จริง ฝึกการสังเกต สัมภาษณ์ รวบรวมข้อมูล และศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากใบความรู้ หนังสือในห้องสมุด อินเทอร์เน็ตแล้วนำข้อมูลและความรู้ที่ได้รับมารวบรวมกันวิเคราะห์ อภิปราย และแสดงความคิดเห็น และ สรุปเป็นความรู้ใหม่

3) ภาคปฏิบัติ การจัดกิจกรรมในภาคสนาม เน้นการฝึกทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ โดยจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์และเน้นที่การปฏิบัติ ได้แก่

- 3.1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
- 3.2) ขั้นศึกษา/วิเคราะห์
- 3.3) ขั้นปฏิบัติ/ฝึกหัด/ทดลอง
- 3.4) ขั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้
- 3.5) ขั้นปรับปรุงการเรียนรู้/นำไปใช้
- 3.6) ขั้นการประเมินผล

4) หลังการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้กับนักเรียนแล้ว มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ความสามารถในการปฏิบัตินาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ของนักเรียน และสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องการปฏิบัติท่ารำ ไทย-พม่าสัมพันธ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในขั้นต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 พัฒนา (D₂ : Development): ประเมินผลและปรับปรุงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1) ประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้เรื่อง นาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ แล้วนำผลการทดสอบมาหาค่าคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แล้วนำมาเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80

2) ประเมินความสามารถในการปฏิบัติท่ารำไทย-พม่าสัมพันธ์ โดยใช้แบบประเมินความสามารถในการปฏิบัตินาฏศิลป์สร้างสรรค์

3) สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยสอบถามเกี่ยวกับด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อประกอบกิจกรรม และด้านประโยชน์ที่ได้รับ

4) การปรับปรุง การแก้ไขกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยนำผลการประเมินผลและข้อเสนอมาใช้ในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีความสมบูรณ์และเหมาะสมในการนำไปใช้

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง นาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูวิชาการ คณะกรรมการสถานศึกษา ครุนาฏศิลป์ และผู้ปกครอง ต้องการให้มีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ โดยมีการจัดกิจกรรมหลายรูปแบบ เป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนมีความสุข เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยใช้การวัดและประเมินผลให้ครบทุกด้าน ทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย เน้นการประเมินโดยให้ครู และนักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2. ผลการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง นาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา พบว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์ไทยและนาฏศิลป์พม่า โดยครูและผู้เรียนในท้องถิ่นร่วมกันสอน ฝึกให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ท่ารำ รูปแบบแถว และการแต่งกาย โดยใช้เพลงที่สร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ สามารถนำไปแสดงในงานต่างๆได้ตามความเหมาะสม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนี้แบ่งเป็นหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 6 หน่วย คือ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 มาเรียนนาฏศิลป์ไทย-พม่ากันเถอะ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรียนรู้นาฏศิลป์สองชาติ และนาฏศิลป์สร้างสรรค์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เกริ่นนารำไทย หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 โยงโยนาฏศิลป์พม่า หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ลีลาสร้างสรรค์สัมพันธ์สองชาติ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ผลงานสร้างสรรค์ มืองค์ประกอบคือ การสร้างสรรค์ท่ารำ การสร้างสรรค์รูปแบบแถว และการสร้างสรรค์การแต่งกาย โดยจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์และเน้นที่การปฏิบัติ 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน 2) ขั้นศึกษา/วิเคราะห์ 3) ขั้นปฏิบัติ/ฝึกหัด/ทดลอง 4) ขั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้ 5) ขั้นปรับปรุงการเรียนรู้/นำไปใช้ 6) ขั้นการประเมินผล ซึ่งมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในเรื่อง การปรับระยะเวลาให้เหมาะสมกับการปฏิบัติกิจกรรม และแบบสังเกตพฤติกรรม ควรระบุพฤติกรรมที่ต้องการสังเกตให้ชัดเจน

3. ผลการทดลองจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่า สัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา พบว่า นักเรียนให้ความสนใจต่อนาฏศิลป์ไทย และนาฏศิลป์พม่า สามารถอธิบายความแตกต่าง จุดเด่น ของนาฏศิลป์ไทยและนาฏศิลป์พม่า สามารถนำท่ารำพื้นฐานของนาฏศิลป์ไทย และนาฏศิลป์พม่า มาผสมผสานในการสร้างสรรค์ท่ารำของนาฏศิลป์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ ซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้ การสร้างสรรค์ท่ารำ การสร้างสรรค์รูปแบบแถว และการสร้างสรรค์การแต่งกาย และยังพบว่านักเรียนมีความตั้งใจในการทำกิจกรรมต่างๆโดยให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างเต็มที่ มีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติกิจกรรม มีการแบ่งบทบาทหน้าที่ในการทำงาน ทำให้ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด มีการถามเมื่อมีข้อสงสัย มีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม มีการช่วยเหลือกันในการทำงาน และมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการทำกิจกรรมทุกกิจกรรมอยู่ในระดับดีมาก ผลจากการทำใบงานของนักเรียน พบว่า นักเรียนสามารถปฏิบัติ

กิจกรรมตามใบงานในแต่ละหน่วย โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี โดยสามารถทำผลงานเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ทำรายการสร้างสรรค์รูปแบบแถว และการสร้างสรรค์การแต่งกาย อยู่ในระดับดี

4. ผลการประเมินและปรับปรุงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ พบว่า นักเรียนมีผลการเรียนรู้ เรื่องนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ หลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 (ร้อยละ 88) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ที่ว่า ผลการเรียนรู้เรื่องนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่า สัมพันธ์ หลังการใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 ความสามารถในการปฏิบัตินาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่า สัมพันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 82.50$, S.D. = 0.17) ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ที่ว่าความสามารถของนักเรียนในการปฏิบัตินาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่า สัมพันธ์อยู่ในระดับดี โดยสามารถทำผลงานเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ทำรายการสร้างสรรค์รูปแบบแถว และการสร้างสรรค์การแต่งกาย ซึ่งการสร้างสรรค์การออกแบบทำรำมีคะแนนมากที่สุด (ร้อยละ 87.50) รองลงมาคือ การสร้างสรรค์การออกแบบรูปแบบแถว (ร้อยละ 75.00) และการสร้างสรรค์การออกแบบเครื่องแต่งกาย (ร้อยละ 75.00) จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีความสนใจ มีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงาน รู้จักแบ่งบทบาทหน้าที่ในการทำงาน งานเสร็จ ตามเวลาที่กำหนด มีการถามเมื่อมีข้อสงสัย มีการช่วยเหลือกัน รับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่มและมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี ผลการศึกษาความพึงพอใจ พบว่า นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ นักเรียนชอบรูปแบบของการจัดกิจกรรม มีความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน กระตือรือร้นที่ได้ปฏิบัติกิจกรรม เนื่องจากเป็นกิจกรรมนักเรียนที่ทำให้นักเรียนได้รับความรู้ในเรื่องประเทศเพื่อนบ้าน โดยใช้นาฏศิลป์เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ทักษะการคิดสร้างสรรค์ให้ติดตัวนักเรียนต่อไป จากการเชิญผู้รู้ในท้องถิ่นมาให้ความรู้เรื่องนาฏศิลป์พม่า พบว่า ผู้เรียนให้ความสนใจเป็นอย่างมาก เนื่องจากผู้เรียนไม่เคยได้เรียนนาฏศิลป์พม่ามาก่อน รวมถึงผู้รู้ในท้องถิ่นมีความสามารถในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงให้ความรู้ได้อย่างเต็มที่ นักเรียนจึงเรียนกันอย่างสนุกสนานและมีความสุข ถึงแม้ว่าผู้เรียนที่เป็นผู้ชายจะทำได้ไม่สวยงามเท่ากับผู้เรียนที่เป็นผู้หญิง แต่ก็มีพยายามที่จะทำตามให้ได้ เวลาให้ทำงานเป็นกลุ่ม จากการสังเกตเห็นได้ชัดว่าแต่ละกลุ่มทำงานกันด้วยความสามัคคี มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างสนุกสนาน มีความสุขในการออกแบบ และสามารถปฏิบัตินาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ได้เป็นอย่างดี

การอภิปรายผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

จากการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา มีประเด็นที่นำมาเพื่ออภิปราย ดังนี้

1. จากผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่านักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องการให้พัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ มีความคาดหวังให้นักเรียนมีความรู้เรื่องนาฏศิลป์ไทย และนาฏศิลป์พม่า การสร้างสรรค์นาฏศิลป์ทั้งสองประเทศเข้าด้วยกัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย เกิดความรู้ ความชำนาญ ด้านวิชาการและวิชาชีพ ค้นพบความสนใจ และความถนัดของตนเอง นำความรู้และประสบการณ์ไปใช้พัฒนาตนเองและประกอบอาชีพ สุจริต มองเห็นช่องทางในการสร้างงาน อาชีพในอนาคตได้อย่างเหมาะสม ค้นพบพัฒนาศักยภาพ พัฒนา

บุคลิกภาพ เจตคติค่านิยมที่ดีในการดำเนินชีวิต เสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม และมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ ตลอดจนความเป็นระเบียบวินัย คุณธรรมและจริยธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 3-4)

2. จากผลการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา พบว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สร้างขึ้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.54) โดยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ 1) หลักการ 2) เป้าหมาย 3) แนวการจัดกิจกรรม 4) รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5) คำอธิบายรายวิชา 6) จุดประสงค์การเรียนรู้ 7) โครงสร้างการจัดกิจกรรม 8) สื่อ 9) การวัดและประเมินผล 10) หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 6 หน่วย ได้แก่ 1) มาเรียนนาฏศิลป์ไทย-พม่ากันเถอะ 2) เรียนรู้นาฏศิลป์สองชาติ และนาฏศิลป์สร้างสรรค์ 3) เกริ่นนารำไทย 4) โยงโยนาฏศิลป์พม่า 5) สืบสร้างสรรค์สัมพันธ์สองชาติ และ 6) ผลงานสร้างสรรค์ โดยจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์และเน้นที่การปฏิบัติ 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน 2) ขั้นศึกษา/วิเคราะห์ 3) ขั้นปฏิบัติ/ฝึกหัด/ทดลอง 4) ขั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้ 5) ขั้นปรับปรุงการเรียนรู้/นำไปใช้ 6) ขั้นการประเมินผล ทั้งนี้เป็นเพราะว่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามกระบวนการ ดังนี้ 1) นำผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน คือ การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การวิเคราะห์หลักสูตรโรงเรียนวัดนวมกานนท์ : กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การสอบถามความต้องการของนักเรียน และการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ 2) วิเคราะห์เนื้อหาสาระของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ต้องการพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทของจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งมีชาวพม่าเข้ามาทำงานและอาศัยอยู่ร่วมกับคนในชุมชนจำนวนมากจนเกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม การดำเนินชีวิตประจำวันของคนในชุมชน 3) แนวการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งเน้นให้ผู้เรียนฝึกการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้างสรรค์ โดยเชิญผู้รู้ในท้องถิ่นมาให้ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พม่า ร่วมฝึกสอน ให้คำแนะนำจนนักเรียนเกิดองค์ความรู้ที่ชัดเจนจนสามารถปฏิบัติได้จริง มีการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์และเนื้อหาสาระ โดยอาศัยการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ซึ่งกาญจนา คุณารักษ์ (2540: 342) และกาญจนา ศรีภาพสินธุ์ (2538: 491) กล่าวสอดคล้องกันว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งส่งเสริมประสบการณ์ของผู้เรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อให้การเรียนการสอนตามหลักสูตรมีความสมบูรณ์ นอกจากนี้สุนันท์ ศิริวรรณ (2544: 23) และกรรณิกา ภูระหงษ์ (2547: 24) ได้กล่าวถึงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องกันว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจความสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคล ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ สนองความต้องการทางจิตวิทยาให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มช่วยให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง นักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหา และได้เรียนรู้ได้กว้างขวางขึ้น และเป็นแนวทางในการปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนโดยมุ่งเน้นและพัฒนาคุณภาพของนักเรียน

3. ผลการทดลองจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนวัดนวมกานนท์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ เกี่ยวกับ 1) ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับพม่า 2) ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์พม่า และนาฏศิลป์สร้างสรรค์ 3) นาฏยศัพท์เบื้องต้นของนาฏศิลป์ไทยและ

นาฏศิลป์พม่า 4) การปฏิบัตินาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ และ5) คุณค่าและความสำคัญของนาฏศิลป์ไทย และนาฏศิลป์พม่า โดยมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบประสบการณ์และเน้นที่การปฏิบัติประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน 2) ขั้นศึกษา/วิเคราะห์ 3) ขั้นปฏิบัติ/ฝึกหัด/ทดลอง 4) ขั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้ 5) ขั้นปรับปรุงการเรียนรู้/นำไปใช้ 6) ขั้นการประเมินผล โดยผลการประเมินความสามารถในการปฏิบัตินาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ อยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนมีความสนใจ และเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสนุกสนาน ตั้งใจปฏิบัติกิจกรรม มีความรับผิดชอบ เอาใจใส่ เพียรพยายาม และมีความสามัคคีในการทำงานร่วมกันเป็นทีม การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เนื้อหาสาระที่นำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกิดจากความต้องการของนักเรียนและเป็นเรื่องจำเป็นสำหรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน นักเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์การออกแบบท่ารำ การสร้างสรรค์การออกแบบเครื่องแต่งกาย และการสร้างสรรค์การออกแบบรูปแบบแบบแถว ได้เรียนรู้จากผู้รู้ในท้องถิ่น และสามารถนำประสบการณ์เดิม รวมกับประสบการณ์ใหม่ สร้างองค์ความรู้ใหม่ขึ้นมา จนเกิดเป็นนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545: 1) ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาเชิงสร้างสรรค์เป็นหน้าที่โดยทั่วไปของการศึกษา การส่งเสริมจัดการศึกษาเชิงสร้างสรรค์และเชิงวัฒนธรรมให้ได้ผลนั้นต้องใช้ยุทธศาสตร์ที่เป็นระบบนั้นคือยุทธศาสตร์ที่สร้างความสมดุลระหว่างหลักสูตรของโรงเรียน วิธีการสอน วิธีการที่โรงเรียนติดต่อกับผู้อื่นและแหล่งความรู้อื่นๆ รวมทั้งการอบรมและพัฒนาครูและบุคคลอื่นๆจำกัดความของการสร้างสรรค์แสดงให้เห็นองค์ประกอบของกระบวนการแห่งการสร้างสรรค์ที่เราต้องการจะกระตุ้นให้เกิดเพื่อวัตถุประสงค์ทางการศึกษา จุดเริ่มต้นการรับรู้ถึงคุณลักษณะ 4 ประการของกระบวนการแห่งการสร้างสรรค์ ได้แก่ การใช้จินตนาการ ไปให้ถึงจุดมุ่งหมาย เป็นของใหม่ที่เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกและตัดสินคุณค่า

4. ประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า ด้านผลการเรียนรู้ นักเรียนมีผลการเรียนรู้ เรื่องนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ หลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่พัฒนาขึ้นจากความต้องการของนักเรียน เนื้อหาในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นเรื่องแปลกใหม่และทันสมัย มีการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบของการจัดกิจกรรมแบบประสบการณ์และเน้นที่การปฏิบัติ ซึ่งเหมาะกับการจัดการเรียนการสอนในวิชานาฏศิลป์ที่เน้นทักษะการปฏิบัติ ครูมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้ให้คำแนะนำ ชี้แนะ และคอยช่วยเหลือในการปฏิบัติกิจกรรม ผู้รู้ในท้องถิ่นถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พม่า มีวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่ การเรียนรู้จากการดูชมวีดิทัศน์ การระดมสมอง การลงมือปฏิบัติจริง การใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการเชื่อมความสัมพันธ์อันดีต่อประเทศเพื่อนบ้านในรูปแบบของนาฏศิลป์ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติมพุทธศักราช 2545 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 1-8) มีจุดมุ่งหมายในการสร้างเด็กไทยให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ซึ่งมุ่งเน้นพัฒนาทั้งด้านสติปัญญา (Intelligence Quotient : IQ) ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient : EQ) และด้านคุณธรรม จริยธรรม (Moral Quotient : MQ) เพื่อให้เด็กไทยอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกได้อย่างมีคุณภาพและรู้เท่าทัน สอดคล้องกับสุภัทรา จำปาเงิน (2548: บทคัดย่อ) อ้นธิกา วงษ์จำปา (2549: บทคัดย่อ) และสาธิตา สำเภาทอง (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนา

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยใช้ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และความต้องการเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาและหาประสิทธิภาพกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ขั้นตอนที่ 4 การประเมินและปรับปรุงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลการเรียนรู้หลังการใช้กิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนใช้กิจกรรม

ผลการประเมินความสามารถด้านการปฏิบัตินาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ของนักเรียนพบว่า นักเรียนมีความสามารถในการปฏิบัตินาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ อยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบประสบการณ์และเน้นที่การปฏิบัติ ซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์ทั้งจากตนเองและครู การฝึกฝนซ้ำๆ จนเกิดเป็นความชำนาญ ได้ลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง ได้แสดงออกในการสร้างสรรค์ท่ารำ รูปแบบแถว และการแต่งกาย ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากนักเรียนได้ใช้ศักยภาพทางความสามารถ ความถนัด และประสบการณ์ในด้านต่างๆที่นักเรียนมีอยู่ให้ได้มากที่สุด ซึ่งมีผลทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาขีดความสามารถให้สูงขึ้น สอดคล้องกับซิมป์สัน (simpson, 1972) ที่อธิบายว่าทักษะปฏิบัตินี้สามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝน ซึ่งหากได้รับการฝึกฝนที่ดีแล้ว จะเกิดความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว ความเชี่ยวชาญชำนาญการ และความคงทน ผลของพฤติกรรมหรือการกระทำสามารถสังเกตได้จากความรวดเร็ว ความแม่นยำ ความแรงหรือความราบรื่นในการจัดการ

ผลการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ อยู่ในระดับพึงพอใจมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนี้ฝึกให้ทักษะในการสร้างสรรค์มี สื่อการสอนทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่าย สื่อการสอนกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในโอกาสอื่นได้ ทำให้มีความมั่นใจสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ได้ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับเวลา ฝึกให้มีการร่วมมือกันทำงาน สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ ทำให้เกิดความสนุกสนานในการเรียน รวมทั้งเกิดทักษะในการคิด ซึ่งสอดคล้องกับสาธิตา สำเภาทอง (2553 : 173) พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้ของเล่นพื้นบ้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้ฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยการปฏิบัติจริง ได้รับความรู้และความเข้าใจในการทำของเล่นพื้นบ้าน นักเรียนสนุกสนานกับการเรียน ให้ความร่วมมือในการทำงานเป็นกลุ่ม นักเรียนให้ความสนใจและกระตือรือร้นในการเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยด้านความสามารถในการปฏิบัตินาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ พบว่านักเรียนสามารถปฏิบัตินาฏศิลป์สร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดีหลังจากเข้าร่วมกิจกรรม ดังนั้นเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์และเน้นที่การปฏิบัติ เนื่องจากเป็นวิธีที่เหมาะสมกับการเรียนปฏิบัติมากที่สุดและเกิดผลกับนักเรียนมากที่สุด

2. จากผลการวิจัยด้านความสามารถในการสร้างสรรค์การแต่งกาย พบว่านักเรียนบางคนขาดทักษะด้านการวาดรูป ตามความคิดของตนเอง ดังนั้นครูอาจให้นักเรียนนำอุปกรณ์ เช่น ผ้า กระดาษสี มาตัดหรือสร้างเป็นแบบจำลอง ตามความคิดของตนแทน

3. จากผลการวิจัยด้านความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรม พบว่า นักเรียนมีความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน และกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรม โดยเฉพาะการเรียนรู้จากผู้รู้ในท้องถิ่น ดังนั้นโรงเรียนควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรม โดยอาศัยผู้รู้ในท้องถิ่น เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนสนใจที่จะเรียนรู้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยและพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เกี่ยวกับนาฏศิลป์สร้างสรรค์ โดยขยายกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยโดยจัดในระดับชั้นอื่นๆ เพื่อเป็นการปลูกฝังนาฏศิลป์และการคิดสร้างสรรค์ให้กับนักเรียนทุกชั้น

2. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเกี่ยวกับนาฏศิลป์สร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา โดยนำนาฏศิลป์ประเทศต่างๆในกลุ่มอาเซียน โดยขึ้นอยู่กับบริบทของสถานศึกษาที่นักเรียนเชื้อชาติอื่น หรืออยู่ติดกับประเทศใด มาใช้ที่แตกต่างจากงานวิจัยในครั้งนี้ เช่น นาฏศิลป์กัมพูชา นาฏศิลป์ลาว นาฏศิลป์เวียดนาม เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- Anthika Wongjumba. (2006). “The development of activities for learners’ development to enhance the reading habit for second level students ”. A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for The Degree Master of education Department of Curriculum and Supervision Graduate school Silpakorn University.
- Commission of national education. (2002). Proceedings of the creative education. Bangkok: phappim.
- Commission of national education. (2002). The national education act in 2542 and amendment (No. 2) in 2545. Bangkok: Kurusapha Lat phrao Printer.
- Department of Curriculum. (2008). **The Basic Education Core Curriculum 2008**. Bangkok : Agricultural cooperative printing demonstrations of Thai Ltd.
- Kanchana Kunarak. (1997). **Curriculum and Development**. Nakhon Pathom: Silpakorn University presses.
- Kanchana Srikalasin. (1995). **Management of student affairs Volume 2**. 4th edition. Bangkok: Faculty of Education Srinakharinwirot University.

- Kanlaya Putong. “Development of learning outcome in creative thinking and enduring understanding of surrounding environment among prathomsuksa 2 students as teaching by synectics approach”. **Veridian E-Journal** Year 5, Issue 1 (January – April) : 380.
- Kannika Purahong. (2004). “The development of activities for learners’ development on the local conservation for second level students ”. A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for The Degree Master of education Department of Curriculum and Supervision Graduate school Silpakorn University.
- Ken Robinson. (2002). **Proceedings of the About the creative education**. Bangkok: phappim.
- Maream Nillapun. (2553). **Research Methods in Education**. 4th edition. นครปฐม : Silpakorn University Sanamchan campus.
- Panjun Sangsawat, Pornchai Theppunya and Arkhom Jarearnsuk. (2014). “The Inheritance of Thai classical Dance, Bunditpatanasilpa Institute”. **Veridian E-Journal** Year 7, Issue 3 (September - December) : 568.
- Pinit Ratananukul. (2012). **Proceedings story driven approach comparable forthcoming ASEAN Framework**. Bangkok: Pim Dee printing.
- Salika Sumpaotong. (2010). “The development activities of learning activities taught by using the folk toys to enhance the scientific process skills for the seventh grade students”. A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for The Degree Master of education Department of Curriculum and Supervision Graduate school Silpakorn University.
- Simpson, E. (1972). **The classification of educational objectives in the psychomotor domain: The psychomotor domain**. Vol. 3. Washington, DC: Gryphon House.
- Sunan Siriwan. (2001). “The Development of English club activity for through communicative approach for junior high school student of Thatangwithaya school, Phetchaburi”. A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for The Degree Master of education Department of Teaching English as a foreign language Graduate school Silpakorn University.
- Supattra Champangern. (2005). “The development of activities for learners’ development on conservation of forest in community for fifth-sixth grade students”. A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for The Degree Master of education Department of Curriculum and Supervision Graduate school Silpakorn University.
- Watnaumkanon school. (2010). **Curriculum Watnaumkanon school 2010**. Samut Sakhon : Watnaumkanon school.